

УДК 347.1

Вікторія Чернописька

Національний університет “Львівська політехніка”,
доктор юридичних наук,
Навчально-науковий інститут
права, психології та інноваційної освіти
доцент кафедри цивільного права та процесу
viktoriiia.z.chornopyska@lpnu.ua,
ORCID: 0000-0002-3230-5971

Мар’яна Ліпковська

Національний університет “Львівська політехніка”,
студентка Навчально-наукового інституту
права, психології та інноваційної освіти
mariana.lipkovska.pv.2020@lpnu.ua

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ З ПИТАНЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

<http://doi.org/10.23939/law2022.36.136>

© Чернописька В., Ліпковська М., 2022

У статті проаналізовано теоретико-правові засади та нормативно-законодавчі норми правового статусу Національної ради з питань антикорупційної політики. Незважаючи на значну кількість юридичних положень щодо основ її роботи, більшість норм мають опосередковане значення та лише частково регламентують функціонування Національної ради за окремими напрямками. Крім того, тільки один підзаконний документ – Указ Президента України прямо стосується юридичного статусу Національної ради та його ключових аспектів. Унаслідок цього нормативно-правове регулювання діяльності досліджуваного консультативно-дорадчого органу має низку недоліків. По-перше, воно є неповним, оскільки особливості роботи Ради лише частково визначено на підзаконному рівні. На законодавчому рівні в межах основних офіційних документів у сфері запобігання корупції з приводу Національної ради та особливостей її роботи не закріплено жодних положень, тоді як цей орган стає одним з головних суб’єктів запобігання корупції та боротьби з нею. По-друге, нормативно-правове регулювання є несистемним, адже, хоч функції Ради визначено, але правових механізмів їх реалізації фактично не розроблено та не запроваджено. По-третє, не встановлено порядку та особливостей взаємодії Національної ради із питань антикорупційної політики з іншими органами державної влади та суб’єктами протидії корупції в Україні з питань формування та реалізації антикорупційної політики. По-четверте, в нормативному акті, який стосується правового статусу Національної ради, ніяк не прописано особливостей використання в роботі органу положень та норм міжнародних документів із питань протидії корупції.

Варто також зауважити, що зазначені моменти, безперечно, негативно впливають на роботу Національної ради з питань антикорупційної політики, адже недостатність юридичного регулювання роботи органу призводить до його функціональної неефективності,

нераціонального використання державних ресурсів на його утримання, а також спірного юридичного статусу в межах державного апарату загалом.

Ключові слова: Національна рада з питань антикорупційної політики; корупція; правовий статус; конституційні засади; антикорупційна реформа; антикорупційні суб'єкти; консультативно-дорадчий орган.

Постановка проблеми. Протидія корупції в Україні є одним із найважливіших державних завдань. З моменту проголошення незалежності України корупцію розглядають як пряму загрозу національній безпеці, стабільності та економічному зростанню держави. Негативні наслідки корупції полягають у тому, що вона розмиває такі важливі конституційні засади, як принципи соціальної справедливості та рівності всіх перед законом. Корупція підриває довіру людей до влади, дискредитує ринкові механізми розвитку конкуренції та запобігання монополізму в економіці, сприяє лобюванню законодавчих і нормативних актів, масштабним зловживанням і злочинності. Проблема протидії корупції в Україні вкрай актуальна від проголошення її незалежності.

Рушійними чинниками фундаментальних державно-політичних трансформацій стали євроінтеграційні процеси та пов'язані із ними зобов'язання України виконати вимоги відповідності національного антикорупційного законодавства вимогам міжнародних стандартів щодо запобігання корупції. Під час упровадження антикорупційної реформи постало питання про створення ефективної інституційної системи запобігання і протидії корупції, одним із елементів якої є створення Національної ради із питань антикорупційної політики. Попри належне правове забезпечення діяльності Національної ради, висвітлене в межах антикорупційного законодавства та наукових праць, чимало питань залишаються не визначеними в частині окреслення мети його діяльності; завдань, які належать до сфери його вирішення; принципів, на яких ґрунтується його діяльність щодо запобігання корупції.

Аналіз дослідження проблеми. Питання аналізованої проблематики досліджували М. Бездольний, О. Безпалова, О. Джафарова, І. Дьомін, А. Кладченко, О. Клок, Ю. Коваленко, С. Петков, Т. Плугатар, С. Рогульський, С. Рівчаченко, О. Рябченко, О. Ткаченко, Р. Тучак та ін. Проте вказані науковці розкрили лише окремі аспекти протидії корупції органами публічної влади, без детального дослідження запобігання корупції в діяльності Національної ради з питань антикорупційної політики та визначення правового статусу цього антикорупційного суб'єкта.

Саме належне функціонування Національної ради з питань антикорупційної політики зі спеціальним статусом є передумовою ефективного формування та реалізації державної антикорупційної політики, основна мета якої – визначення комплексу ефективних правових засобів запобігання корупції в діяльності органів публічної влади.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу теоретико-правових засад та нормативно-законодавчих норм визначити правовий статус Національної ради з питань антикорупційної політики.

Виклад основного матеріалу. Науковий інтерес до корупції зріс протягом останніх десятиріч і, великою мірою, пов'язаний із тим, що вчені сформулювали консенсуальне твердження про негативність наслідків цього явища. Серед них підкреслюють підрив демократичного та громадянського суспільства, ускладнення економічного розвитку та підвищення загального цинізму в політичній сфері. Нині активне поширення в Україні корупційних схем підтверджується як даними різних національних експертних комісій та міжнародних аудиторських компаній, так і соціологічними опитуваннями серед українського громадянства. З метою запобігання корупції на міжнародному рівні поширюється практика створення спеціалізованих антикорупційних інституцій, діяльність

яких безпосередньо спрямована на впровадження правових заходів протидії корупційним проступкам чи злочинам.

Усе зазначене в комплексі свідчить про необхідність упровадження оновлених підходів до організації адміністративної діяльності вже створених національних органів публічної влади, спрямованих на запобігання корупції та протидію їй, а також створення спеціалізованих суб'єктів у напрямі попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, підтримання державного обвинувачення в суді та притягнення винних осіб до відповідальності за корупційні проступки. Істотним кроком у цьому напрямі стало створення Національної ради із питань антикорупційної політики.

Характеризуючи місце Національної ради з питань антикорупційної політики в системі суб'єктів запобігання та протидії корупції, доцільно сформулювати визначення системи антикорупційних органів. Виокремлюючи систему антикорупційних органів, зазначимо про наявність низки взаємооб'єднаних ознак: 1) наявність спільної мети, яка відокремлює їх від інших органів та спрямована на запобігання та протидію корупції; 2) наявність суб'єктного складу цієї системи, уповноваженого на здійснення повноважень щодо запобігання та протидії корупції як безпосередньо, так і опосередковано, поряд із іншими повноваженнями; 3) наявність взаємозв'язків підпорядкованості за вертикальним, горизонтальним та координаційним спрямуванням у сфері протидії та запобігання корупції; 4) наявність взаємозв'язків підконтрольності під час виконання покладених повноважень; 5) наявність взаємозв'язків відповідальності під час виконання повноважень [1, с. 29].

Системний взаємозв'язок суб'єктів запобігання та протидії корупції пояснюється специфікою притаманної їм мети. Спільне призначення системи суб'єктів, елементом власне якої є Національна рада з питань антикорупційної політики, вбачається у реалізації антикорупційної політики держави.

Отже, під системою антикорупційних суб'єктів розуміємо упорядковану єдність судових, правоохоронних та інших суб'єктів публічної адміністрації, а також громадських інституцій, які взаємодіють, що безпосередньо або опосередковано беруть участь у формуванні та реалізації антикорупційної політики держави, спрямованої на запобігання та протидію корупції та об'єднані низкою спільних ознак.

Щоб зрозуміти специфіку діяльності саме цієї системи антикорупційних суб'єктів, розглянемо сутність поняття корупції. Зауважимо, що єдиного чіткого визначення дефініції “корупція” правова наука не надала. Вітчизняна та зарубіжна фахова література містить чимало мультиаспектних визначень корупції. Вважаємо за доцільне розглянути теоретико-правові позиції вчених щодо цього терміна як юридичного явища.

Український юридичний словник-довідник визначає корупцію як владне зловживання, що здійснюється з метою отримання певних благ [2]. Авторитетний юридичний словник Генрі Блека тлумачить корупцію як діяння із наміром надати деяку перевагу, несумісну з офіційними обов'язками та правами інших осіб. Варто зауважити, що найпоширенішою формою протиправних дій суб'єктів владних повноважень науковці вважають хабарництво, підкреслюючи комплексність корупції, оскільки злочинна дія може бути скоєна з приводу надання інших переваг [3].

Юридична наука також трактує поняття корупції як дії офіційної особи, яка незаконно і неправомірно використовує власну посаду або статус для отримання будь-якої вигоди для себе або для іншої особи, всупереч службовим обов'язкам та правам інших осіб [1, с. 30].

У широкому розумінні корупцію часто ототожнюють зі службовими та посадовими правопорушеннями. Однак корупційним діянням притаманна підвищена суспільна небезпека, оскільки суб'єкт мотивується власними корисливими інтересами, а поведінка посадової особи узалежнена від визначеної ціни та особистих інтересів [4, с. 21–35]. У вузькому ж розумінні корупцію тлумачать як прийняття посадовою особою протиправних рішень, спрямованих на користь іншої сторони, яке посадовець вчиняє з метою отримання незаконної винагороди [5, с. 2].

У зв'язку з цим нагально необхідно визначити критерії класифікації антикорупційних суб'єктів та окреслити місце в їх системі Національної ради з питань антикорупційної політики.

Для визначення ролі Національної ради серед органів публічної влади перейдемо до безпосереднього аналізу спеціальної системи суб'єктів, діяльність яких спрямована на запобігання та протидію корупції. За функціональним призначенням та закріпленнями за ними повноваженнями аналітики виокремили: 1) суб'єкти із загальними антикорупційними повноваженнями; 2) суб'єкти зі спеціальними антикорупційними повноваженнями; 3) суб'єкти з повноваженнями учасника антикорупційних заходів [6].

Тож ці три групи суб'єктів відповідно до функціонального призначення та закріплених за ними повноважень належать до учасників антикорупційних процесів в Україні.

Першу групу суб'єктів із загальними антикорупційними повноваженнями становлять державні органи та їх посадові особи, повноваження яких опосередковано стосуються сфери запобігання та протидії корупційним правопорушенням. Основною особливістю цієї групи суб'єктів є те, що вони під час виконання безпосередніх повноважень здійснюють також окремі організаційно-правові заходи, націлені на запобігання та протидію корупції на загальнодержавному рівні. До вказаної групи суб'єктів, діяльність яких спрямована на виконання загальних антикорупційних повноважень, відповідно до антикорупційного законодавства, насамперед потрібно зарахувати: Президента України, Кабінет Міністрів України, Верховну Раду України.

Власне у межах антикорупційних повноважень та з метою ефективнішої діяльності у напрямі запобігання та протидії корупції Указом Президента України затверджено "Положення про Національну раду з питань антикорупційної політики" від 14 жовтня 2014 року № 808/2014 [7].

Створення зазначеного консультативно-дорадчого органу при Президентові України спрямовано на моніторинг, аналіз, узгодження отриманої інформації у сфері запобігання та протидії корупції та подальше її подання Президентові України в частині удосконалення на загальнодержавному рівні організаційно-правових заходів у діяльності суб'єктів публічної адміністрації та Антикорупційної стратегії. Отже, Національна рада з питань антикорупційної політики належить до антикорупційних суб'єктів із загальними антикорупційними повноваженнями.

У науковій літературі відсутня єдність поглядів щодо правового статусу антикорупційних органів. Дослідниця Ю. Комарова, аналізуючи сутність правового статусу Національного антикорупційного бюро України як органу у сфері запобігання і протидії корупції, вважає, що його потрібно розуміти як наявність та сукупність компетенцій (мети створення, цілей діяльності, завдань, функцій), повноважень (права та обов'язки у визначеній діяльності, а також її гарантії) та юридичну відповідальність. У результаті вчена спільнота пропонує поділити елементи правового статусу на дві групи [8, с. 74]:

1) елементи операційного характеру, за допомогою яких здійснюється основна діяльність Національного антикорупційного бюро України, такі як: права, обов'язки, повноваження, компетенція та відповідальність;

2) елементи організаційного характеру, які є установчими, такі як: мета створення, завдання, принципи, напрями діяльності, порядок створення, реорганізації та ліквідації, структура, чисельність та територіальні підрозділи.

Вважаємо виправданою таку позицію дослідниці, адже саме ці ключові елементи мають особливе значення для розуміння сутності правового статусу Національної ради з питань антикорупційної політики і створюватимуть підґрунтя для детальнішого аналізу окремих складових зазначеного статусу. В Україні на конституційному рівні визнаний та діє принцип верховенства права, який передбачає панування права в суспільстві, його базове, основоположне значення у питанні регулювання суспільних відносин [9]. Дія цього принципу забезпечує існування та реальну дію правових норм, які регламентують людське життя та відносини, які виникають в його контексті, не залишаючи місця для будь-яких альтернатив.

Водночас необхідно визнати, що інтенсивність юридичного регламенту, вираженого у нормативно-правових документах, неоднакова для різних суспільних відносин. Зазначений момент також стосується питання юридичного забезпечення діяльності Національної ради з питань антикорупційної

політики. Особливе місце цього органу серед інших суб'єктів протидії корупції визначає необхідність аналізу юридичної основи його роботи та джерел правового статусу.

Відповідно до Указу Президента України “Про Національну раду з питань антикорупційної політики” від 14.10.2014 № 808/2014 Національна рада у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами та дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, а також цим Положенням [7]. Тобто, відповідно до норм Указу, саме наведені типи нормативно-правових актів формують правову основу діяльності Національної ради.

Правове підґрунтя функціонування Національної ради з питань антикорупційної діяльності побудовано ієрархічно. Центральне місце серед нормативно-правових актів всіх категорій відведено Конституції України, що має особливий статус. Зауважимо, що Основний Закон України містить норми – принципи формування національного законодавства України. Цей акт, втілюючи властивості Основного Закону держави, згідно зі ст. 8 Конституції України, має найвищу юридичну силу. Це означає, що всі нормативно-правові акти, прийняті Верховною Радою України, Президентом України та іншими уповноваженими органами, повинні відповідати нормам Основного Закону України.

Отже, це правова основа для всіх нормативно-правових актів. У разі невідповідності цих актів конституційним нормам вони мають бути скасовані. У цьому виявляється принцип верховенства закону як найважливішого конституційного принципу формування національної системи законодавства, зокрема, за напрямом антикорупційної діяльності [10, с. 6].

Враховуючи викладене, як частина нормативно-правового підґрунтя роботи Національної ради з питань антикорупційної діяльності Конституція України – це:

- по-перше, основоположний нормативний акт, який визначає принципи побудови всієї правової системи держави; унаслідок цього Основний закон є базовим правовим джерелом, на основі якого сформовано та видано всі без винятку законодавчі та підзаконні документи, що сукупно становлять основу функціонування Національної ради;

- по-друге, правова засада діяльності органів влади законодавчої, виконавчої гілки влади, а також Президента України, які в своєму масиві формують групи суб'єктів протидії корупції в державі та співпрацюють із Національною радою;

- по-третє, гарантія законності в державі та роботи органів влади, зокрема, Національної ради з питань антикорупційної політики при реалізації цим консультативним відомством своїх функцій.

На національному рівні варто також виділити Закон України “Про запобігання корупції” від 14.10.2014 № 1700-VII, який регламентує правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень [11]. Так, в межах вказаного законодавчого акту регулюються питання діяльності суб'єктів протидії корупції в державі, особливості формування та реалізації антикорупційної політики, державні заходи, пов'язані із запобіганням корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням, зміст та механізми фінансового антикорупційного контролю, особливості міжнародного співробітництва з питань протидії та запобігання корупції, особливості участі громадськості в роботі антикорупційного сектору держави тощо.

Крім законів, до основ правового регламенту роботи Національної ради з питань антикорупційної діяльності входять норми окремих підзаконних документів, серед яких варто виділити два укази Президента України. Указ Президента України “Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України” від 9.04.1997 № 314/97 [12]. Відповідно до положень документа до підготовки щорічних послань Президента України до Верховної Ради України залучаються Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, окремі міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, наукові заклади Національної академії наук і галузевих академій наук України, вчені та фахівці.

Іншим нормативним актом, на який варто звернути увагу, є Указ Президента України “Про Національну раду з питань антикорупційної політики” від 14.10.2014 № 808/2014 [7]. Важливість

цього Указу полягає у тому, що сьогодні це єдиний нормативний документ, положення якого безпосередньо стосуються питань правового статусу Національної ради.

Нормативне підґрунтя діяльності Національної ради з питань антикорупційної політики формують положення антикорупційних стратегій. Це документи, які допомагають забезпечити командну роботу всіх органів влади для подолання корупції.

Отже, аналіз міжнародних правових актів, положень Конституції України, законодавчих та підзаконних документів національної системи права показав, що нормативно-правове підґрунтя діяльності Національної ради з питань антикорупційної політики становлять норми багатьох правових документів, які стосуються різних аспектів протидії корупції, а також організації окремих напрямів роботи органів державної влади, зокрема, Президента України та Верховної Ради України.

Висновки. Необхідно відзначити загальну недосконалість нормативно-правового підґрунтя діяльності Національної ради з питань антикорупційної політики. Незважаючи на велику кількість юридичних положень щодо основ її роботи, більшість норм мають опосередковане значення та лише частково регламентують функціонування Національної ради за окремими напрямами. Крім того, лише один підзаконний документ – Указ Президента України прямо стосується юридичного статусу Національної ради та його ключових аспектів. Наслідком є низка недоліків у нормативно-правовому регулюванні діяльності досліджуваного консультативно-дорадчого органу.

По-перше, воно є неповним, оскільки особливості роботи Ради лише частково встановлено на підзаконному рівні. На законодавчому рівні, в межах основних офіційних документів в сфері запобігання корупції з приводу Національної ради та особливостей її роботи не закріплено жодних положень, хоч цей орган є одним з головних суб'єктів запобігання корупції та боротьби із нею. По-друге, нормативно-правове регулювання несистемне, адже, хоч функції Ради і визначено, але правових механізмів їх реалізації фактично не розроблено та не запроваджено. По-третє, не сформовано порядку та не вказано особливостей взаємодії Національної ради із питань антикорупційної політики з іншими органами державної влади та суб'єктами протидії корупції в Україні із питань формування та реалізації антикорупційної політики. По-четверте, в нормативному акті, який стосується правового статусу Національної ради, ніяк не прописано особливості використання в роботі органу положень та норм міжнародних документів з питань протидії корупції.

Варто також зауважити, що зазначені моменти, безперечно, негативно впливають на роботу Національної ради із питань антикорупційної політики, адже недостатність юридичного регулювання роботи органу призводить до його функціональної неефективності, нераціонального використання державних ресурсів на його утримання, а також спірного юридичного статусу в межах державного апарату загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іванов О. В. (2019). Адміністративно-правовий статус Національного агентства з питань запобігання корупції: дис. ... канд. юрид. наук. Національна академія внутрішніх справ. Київ. 304 с.
2. Юридичний енциклопедичний онлайн-словник. URL: <https://kodeksy.com.ua/dictionary.htm> (дата звернення 27.08.2022 р.).
3. Black's Law Dictionary. URL: <https://legal.thomsonreuters.com/en/products/law-books/blacks-law-dictionary> (дата звернення: 27.08.2022 р.).
4. Лопашенко Н. А. (2005). Противодействие российской коррупции: обоснованность и достаточность уголовно-правовых мер. Проблемы борьбы с проявлениями криминального рынка. Владивосток. С. 21–35.
5. Александров С. Г. (2007). Юридическая дефиниция “коррупция”: понятие, особенности методологического познания. *История государства и права*. № 11. С. 2–8.
6. Суб'єкти у сфері запобігання та протидії корупції. URL: <https://www.pfu.gov.ua/lg/873-sub-yekty-u-sferi-zapobigannya-ta-protydiyikoruptionsiyi/> (дата звернення 27.04.2022 р.).

7. Указ Президента України “Про Національну раду з питань антикорупційної політики” від 14 жовтня 2014 р. (№ 808/2014). *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808/2014#Text> (дата звернення 27.04.2022 р.).
8. Комарова Ю. М. (2018). Адміністративно-правовий статус Національного антикорупційного бюро України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ. 229 с.
9. Конституція України. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 27.04.2022 р.).
10. Шаповал В. (1997). Конституція України як нормативно-правовий акт (теоретичні проблеми класифікації). *Право України*. № 10. С. 3–7.
11. Закон України “Про запобігання корупції” від 14.10.2014 № 1700-VII. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення 27.04.2022 р.).
12. Указ Президента України “Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України” від 09.04.1997 № 314/97. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314/97#Text> (дата звернення 27.04.2022 р.).

REFERENCES

1. Ivanov O. V. (2019). *Administrativno-pravovyi status Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii* [Administrative and legal status of the National Agency for Prevention of Corruption]: dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata yurydychnykh nauk. Natsionalna akademiia vnutrishnikh sprav. Kyiv. 304 p. (in Ukrainian).
2. *Yurydychnyi entsyklopedychnyi onlain-slovnyk* [Legal encyclopedic online dictionary]. URL: <https://kodeksy.com.ua/dictionary.htm> (Accessed: 27.08.2022 r.) (in Ukrainian).
3. Black’s Law Dictionary. URL: <https://legal.thomsonreuters.com/en/products/law-books/blacks-law-dictionary> (Accessed: 27.08.2022 p.) (in English).
4. Lopashenko N. A. (2005). *Protivodeistviye rossyiskoi korruptsyy: obosnovannost y dostatochnost uholovno-pravovykh mer* [Counteracting Russian corruption: validity and sufficiency of criminal law measures]. *Problemy borby s proiavlennymu krymynalnoho rynku*. Vladyvostok. P. 21–35 (in Russian).
5. Aleksandrov S. H. (2007). *Yurydycheskaia definytsiya “korruptsiya”: poniatye, osobennosti metodolohycheskoho poznaniya* [Legal definition of “corruption”: concept, features of methodological knowledge]. *Ystoriya hosudarstva y prava*. No 11. P. 2–8 (in Russian).
6. *Subiekty u sferi zapobihannia ta protydiu koruptsii* [Entities in the field of prevention and countering corruption]. URL: <https://www.pfu.gov.ua/lg/873-sub-yecky-u-sferi-zapobigannya-ta-protydiykoruptsiyi/> (Accessed: 27.08.2022 r.) (in Ukrainian).
7. *Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro Natsionalnu radu z pytan antykoruptsiinoi polityky” vid 14 zhovtnia 2014 r. (No. 808/2014)*. [Decree of the President of Ukraine on the National Council on Anti-Corruption Policy@ dated October 14, 2014 (No. 808/2014)]. *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/808/2014#Text> (Accessed: 27.08.2022 r.) (in Ukrainian).
8. Komarova Yu. M. (2018). *Administrativno-pravovyi status Natsionalnoho antykoruptsiinoho biuro Ukrainy* [Administrative and legal status of the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Kyiv. 229 p. (in Ukrainian).
9. *Konstytutsiia Ukrainy* [Constitution of Ukraine]. *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed: 27.08.2022 p.) (in Ukrainian).
10. Shapoval V. (1997). *Konstytutsiia Ukrainy yak normativno-pravovyi akt (teoretychni problemy klasyfikatsii)* [The Constitution of Ukraine as a normative legal act (theoretical problems of classification)]. *Pravo Ukrainy*. No 10. P. 3–7 (in Ukrainian).
11. *Zakon Ukrainy “Pro zapobihannia koruptsii” vid 14.10.2014 No. 1700-VII* [Law of Ukraine “On Prevention of Corruption” dated 14.10.2014 No. 1700-VII]. *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (Accessed: 27.08.2022 r.) (in Ukrainian).
12. *Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro shchorichni poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy” vid 09.04.1997 No. 314/9* [Decree of the President of Ukraine “On annual messages of the President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine” dated April 9, 1997 No. 314/97]. *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/314/97#Text> (Accessed: 27.08.2022 r.) (in Ukrainian).

Дата надходження: 24.10.2022 р.

Victoriya Chornopyska

Lviv Polytechnic National University,
Institute law, psychology and innovative education
Department of Civil Law and Procedure,
Sc. D.

viktoria.z.chornopyska@lpnu.ua,

ORCID: 0000-0002-3230-5971

Mariana Lipkovska

Lviv Polytechnic National University,
student Institute law, psychology and innovative education
mariana.lipkovska.pv.2020@lpnu.ua

REGULATORY AND LEGAL PRINCIPLES OF THE LEGAL STATUS OF THE NATIONAL COUNCIL ON ANTI-CORRUPTION POLICY ISSUES

The article analyzes the theoretical and legal foundations and normative and legislative norms of the legal status of the National Council on Anti-corruption Policy. Despite a significant number of legal provisions regarding the foundations of its work, most of the norms have an indirect meaning and only partially regulate the process of functioning of the National Council in certain directions. In addition, only one sub-legal document, the Decree of the President of Ukraine, directly concerns the legal status of the National Council and its key aspects. Because of this, the normative and legal regulation of the activity of the researched advisory body has a number of shortcomings. First, it is incomplete, as the specifics of the Council's work are only partially established at the sub-legal level. At the legislative level, within the main official documents in the field of corruption prevention, there are no provisions regarding the National Council and the specifics of its work, while this body is one of the main subjects of the prevention and fight against corruption. Secondly, regulatory and legal regulation is non-systemic, because although the functions of the Council are defined, legal mechanisms for their implementation have not actually been developed and implemented. Thirdly, the order and specifics of the interaction of the National Council on Anti-Corruption Policy with other state authorities and anti-corruption entities in Ukraine regarding the formation and implementation of anti-corruption policy have not been established. Fourthly, the regulatory act concerning the legal status of the National Council does not in any way prescribe the specifics of using the provisions and norms of international documents on anti-corruption issues in the work of the body.

It is also worth noting that the mentioned points undoubtedly have a negative impact on the work of the National Council on Anti-corruption Policy, because the lack of legal regulation of the work of the body leads to its functional inefficiency, the lack of rational use of state resources for its maintenance, as well as the disputed legal status within state apparatus as a whole.

Key words: National Council on Anti-corruption Policy; corruption; Legal Status; constitutional principles; anti-corruption reform; anti-corruption entities; advisory body.